

PODSTATA VODCOVSTVA

Téma 1

ČOHO SA TÝKA VODCOVSTVO V ZBORE?

Prehľad:

„Podstata vodcovstva“ je úvodným skúmaním niekoľkých kľúčových vlastností zborového vodcovstva. Budeme zisťovať, čo to znamená byť skutočným kresťanským vodcom a to v kontraste s niektorými prevládajúcimi predstavami o tom, čoho sa vodcovstvo týka. Táto téma preskúma kľúčové biblické opisy duchovného vodcu, ktorý je príkladom, služobníkom, správcom, pastierom a osobou, ktorá je zmocnená Duchom Svätým.

Ciele:

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Porozumieť podstate kresťanského vodcovstva.
- Preskúmať, v čom je kresťanské vodcovstvo v miestnom zbere odlišné a v čom je rovnaké v porovnaní s inými formami vodcovstva.
- Preskúmať, čo sa myslí pod „slúžiacim vodcovstvom“ a „pastierskym vodcovstvom.“
- Povzbudiť vedúcich zborov, aby sa stali pastiermi a vedúcim služobníkmi.

Možné výsledky:

Zboroví vedúci:

- Získajú plnšie porozumenie významu vodcovstva, ktoré je skutočne kresťanské.
- Budú si ceniť to, že sú vo svojej vodcovskej pozícii pastiermi a služobníkmi.
- Zhodnotia, do akej miery sú ich tímy vedúcich biblickými pastiermi a pravými služobníkmi pre ľudí, ktorých vedú.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

Naše porozumenie tomu, čo je v samom jadre toho, že je niekto kresťanským vodcom, bude mať výrazný dopad nielen na našu všeobecnú predstavu a smerovanie, ale aj na spôsob, akým sa bude realizovať vodcovstvo v zbore.

Keď sa budeme v krátkosti pozeráť na hodnoty a štýly vodcovstva, ktoré boli zrejmé pri Pánovi Ježišovi Kristovi, potrebujeme sa zamyslieť nad tým, ako by sme mohli my, vodcovia v jeho cirkvi, napodobňovať ho a reprezentovať ho, ako poslušní podpastieri (1Peter 5:2-4). Čo je podstatou kresťanského vodcovstva? V čom sa kresťanské vodcovstvo odlišuje od vodcovstva vo všeobecnosti? Sú určité vlastnosti, ktoré sú pre vodcovstvo nevyhnutné – vlastnosti, ktoré, keď chýbajú, tak znemožňujú dobré vodcovstvo?

Výroky

(Výroky sú vyjadrenia, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Vodcovstvo je vzájomný vzťah medzi tými, ktorí sa rozhodnú viesť a tými, ktorí sa rozhodnú nasledovať.“

– Kouzes a Posner

„Vodcovstvo je vzťah slúženia, ktorého dôsledkom je uľahčovanie vývoja.“

– Ted Ward

„Vodcovstvo je záležitosť toho, že ľudia sa na teba pozerajú a získajú istotu, pretože vidia, ako ľudsky reaguješ. Ak ty veci riadiš, aj oni ich riadia.“

– Tom Landry

„Prezident znamená hlavný služobník.“

– Mahátma Gándhí

„Ja by som charakterizoval kresťanského vodcu ako zbožnú osobu (charakter), ktorá vie, kam ide (vízia) a má nasledovníkov (vplyv).“

– Aubrey Malphurs

„Máme sa toho veľa čo naučiť od vedúcich jazzových kapiel, pretože jazz, rovnako ako vodcovstvo, kombinuje nepredvídateľnosť budúcnosti s darmi jednotlivcov.“

– Max DePree

„Vodcovstvo je proces presviedčania alebo príkladu, ktorým jednotlivec (alebo vedúci tím) ovplyvní skupinu, aby nasledovala ciele, ktorých sa drží vodca, alebo ktoré sú zdieľané vodcom a jeho, alebo jej, nasledovníkmi.“

– John W. Gardner

„...veľký vodca je najprv vnímaný ako služobník a práve táto jednoduchá skutočnosť je kľúčom k jeho veľkosti...[ľudia] budú slobodne reagovať iba na jednotlivcov, ktorí sú zvolení za vodcov, pretože sa osvedčili ako služobníci.“

– Robert K. Greenleaf

Príklad zo života

Nadišiel čas, aby bol ustanovený nový človek, ktorý bude v zbere viesť Službu domácich skupiniek. Tí, ktorí sú zodpovední za výber budúceho vedúceho tejto služby, uvažovali nad niekoľkými ľuďmi. Napokon hľadanie zúžili na troch jednotlivcov – každý z nich má zbožný charakter a je okamžite pripravený prevziať túto úlohu.

Jeden z nich je na polo-dôchodku. Má bohaté skúsenosti s obchodným manažmentom a nedávno predal úspešný obchod, aby sa tak mohol viac venovať službe v zbere. Aj keď nie je úžasným biblickým učencom, so svojimi skúsenosťami v manažmente a množstvom voľného času sa tento kandidát zdá byť ideálnym.

Druhý človek šiel na tú „najlepšiu biblickú školu“ a má diplom z teológie (bol najlepším v ročníku). Aj keď je slabým organizátorom, tento druhý kandidát by rozhodne zabránil aby akákoľvek vieroučná kontroverzia ovládla domáce skupinky.

Tretí možný kandidát bol členom zboru štyridsať rokov a pochádza z jednej z rodín, ktoré zbor založili. I keď nie je zjavne obdarovaný v žiadnej verejnej službe, tento tretí kandidát je dobre známy a má v spoločenstve dobrú povesť.

Toto je náročné rozhodnutie. Každý z kandidátov má určité silné stránky, ktoré ostatní nemajú. Jeden má silné obchodné skúsenosti, ďalší je silný v Biblii a tretí je „dobře zapojený“, čo sa týka vplyvu v zbere.

Aké vlastnosti musí mať človek na to, aby mohol byť dobrým vodcom v cirkvi? Ktoré z nich (ak niektoré) sú *nevyhnutné*?

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklad zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSMO **Čo o tejto téme hovorí Biblia?**

Oddiely

*Izaiáš 42:1-4*¹ (porovnaj s Matúš 12:15-21)

- Aké hlavné prvky vodcovstva môžete nájsť v týchto odkazoch na Krista?

Verš 1:

Verš 2:

Verš 3:

Verš 4:

- Zhrňte čo je vodcovstvo podľa toho, ako je vyjadrené v Izaiášovi 42:1-4:

Marek 10:35-45

- Čo nám verše 35-39a hovoria o tom, ako Jakub a Ján rozumeli vodcovstvu?
- Zhrňte hlavné veci, ktoré Ježiš hovorí svojim učeníkom o pravom vodcovstve vo veršoch 39b-45.

---

¹ Slovo „trstina“ označuje rôzne močaristé rastliny, ako napríklad trstinu alebo rákosie. To, čo sa tu opisuje, je pravdepodobne jedna zo slabších vodných rastlín, ktorá bola otlčená, alebo poškodená na povrchu. „Hasnúci knôtik“ pravdepodobne označuje knôt, ktorý sa používal v lampách na Blízkom východe. Takéto lampy boli hlinenými nádobkami, v ktorých horel olej skrze ľanový knôt. Keď už ostalo málo oleja, miesto toho, aby knôt jasne svietil, začal tlieť.

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

"Charakteristické znaky kresťanského vodcovstva", William D. Lawrence.
Úryvok z článku v *Bibliotheca Sacra*, zväzok 145, číslo 575, Júl - September 1987, strany 317-329. V origináli použité s dovolením Dallas Theological Seminary, Dallas, TX. Všetky práva vyhradené.

"Úloha vodcovstva: Služba", James E. Means.
Úryvok z 3. kapitoly v knihe *Leadership in Christian Ministry* (Vodcovstvo v kresťanskej službe), strany 43-55. Copyright © 1989. V origináli použité s dovolením Baker Book House, Grand Rapids, MI. Všetky práva vyhradené.

Charakteristické znaky kresťanského vodcovstva

William D. Lawrence

Čo robí kresťanské vodcovstvo jedinečným? Akými typickými znakmi sa nasledovanie Krista prejaví na vodcovstve?

Existuje druh vodcovstva, ktorý je kresťanský a o ktorom môžu neveriaci hovoriť, no nikdy ho nedosiahnu. Tieto charakteristické znaky kresťanského vodcovstva tvoria základ pre kresťanské premýšľanie nad touto témou, ako zdôraznil Leroy Eims, keď napísal: „Na vodcovstvo sa musíme pozrieť z pohľadu Biblie.“¹

Cieľom tohto článku je rozobrať sedem prvkov, ktoré sú jedinečné pre kresťanské vodcovstvo, to znamená, vodcovstvo, ktoré sa snaží nasledovať ciele Pána Ježiša Krista.

Kresťanské vodcovstvo je charakteristické svojím postavením

Kresťanské vodcovstvo je odlišné od iných druhov vodcovstva, pretože žiadny kresťanský vodca sa nemôže považovať za „číslo jedna“, čiže *Vodcu*. Je to tak preto, lebo tí, čo veria v Krista, vedia, že je iba jeden, kto je „Číslo Jedna“, a to Pán Ježiš Kristus.

Preto kresťanský vodca musí vedieť, kto je Vodcom. Musí vedieť, kto to tu všetko riadi a že to nie je on. Ježiš pochválil učeníkov za to, že ho volali Učiteľom a Pánom (Ján 13:13). Toto sú tituly, ktoré ukazujú, že im je Ježiš nadradený v poznaní i autorite. Tieto tituly ukazujú, že on bol tým, komu sa mali zodpovedať, tým, koho mali nasledovať. V otázke toho, kto je Vodcom, nebol žiadny zmätok.

Hlavnou vlastnosťou kresťanského vodcu musí byť jeho podriadenosť Kristovi. Iba tí, ktorí sa naučili tejto

podriadenosti, majú kľúč k moci², aby boli efektívnymi kresťanskými vodcami. „Koruna...kresťanského vodcovstva je trňovou korunou.“³ Až keď sa vodca naučí podriaďiť Kristovi ako Vodcovi, teda, keď sa naučí zamávať „bielou vlajkou na znak Kristovho víťazstva“⁴, až vtedy sa stane hodnoverným kresťanským vodcom. Ako si všimol Butt, apoštol Pavol toto ukázal skrze svoju službu:

Kristova autorita dala autoritu Pavlovi! O svojej autorite Pavol nemal pochyb; používal ju rázne a trvale.... Toto nie je žiadne nemastné-neslané rovnosťárstvo, žiadna malátna skupina bez vodcu. Pavol mal ohromný zmysel pre velenie. Kristov otrok konajúci ako generál! Vodcovstvo nám ukázal zblízka; mal zodpovednosť a vedel o tom: jeho moc viesť dýchala silou.⁵

Pavlova schopnosť viesť vyrastala z jeho podriadenia sa Kristovi ako Vodcovi. Preto dôležitou časťou pri vedení je schopnosť ukázať iným ľuďom, ktorým smerom Vodca kráča. Tento princíp má konkrétne dôsledky pre vodcovstvo.

Po prvé, vodca musí mať jasne zadefinované povedomie o zjavených plánoch Pána. Musí vedieť, čo Vodca chce. Musí vedieť, aké miesto má Božie slovo v celom živote a musí si byť vedomý toho, že Boh chce vo svojich nasledovníkoch uskutočňovať svoju pravdu, lásku a spravodlivosť.

Po druhé, táto pravda, láska a spravodlivosť musia byť u kresťanského vodcu viditeľné

¹ Leroy Eims, *Be the Leader You Were Meant to Be* (Wheaton, IL: Scripture Press Publications, Victor Books, 1975), s. 7.

² Howard E. Butt, Jr., *The Velvet-Covered Brick* (New York: Harper & Row, 1973), s. 50.

³ Tamtiež.

⁴ Tamtiež., s. 71.

⁵ Tamtiež., s. 73.

v jeho charaktere, správaní a vzťahoch, pokiaľ chce, aby ho ostatní veriaci vnímali ako vodcu. Paradoxne, kresťanský vodca musí byť tým najväčším nasledovníkom, nasledovníkom samotného Vodcu.

Hlavný predpoklad na to, aby bol v Kristovom tele človek uznaný ako vodca je, aby bol osvedčeným nasledovníkom Hlavy tela. Ak je táto podmienka splnená, ľudia ho budú ochotní nasledovať dokonca aj vtedy, keď si nebudú istí jeho múdrosťou; keď je táto podmienka splnená, Pán bude vedľa neho stáť dokonca aj vtedy, keď iní ľudia nebudú.

Cieľom každého kresťanského vodcu by malo byť viesť iných v nasledovaní Krista. Jeho cieľom by malo byť sústrediť sa na Krista a ukázať iným, ako sa to robí.

Howard Hendricks definoval vodcu, že je to „niekto, kto vie kam ide a spôsobuje to, že ho ľudia budú nasledovať.“⁶ Táto definícia by mohla byť rozšírená o to, že kresťanský vodca je niekto, kto vie kam ide Pán a spôsobí, že ho ľudia budú nasledovať tak, ako on nasleduje Pána. Hendricks si všimol, že takýto vodca bude mať biblické ciele a duchovné motívy. Biblia mu určuje, čo chce robiť a Duch Svätý mu určuje prečo to chce robiť. To znamená, že kresťanský vodca bude mať ciele, ktoré sú zhodné s cieľmi jeho Vodcu a bude mať motívy, ktoré sú zhodné s motívmi jeho Vodcu.⁷

Kresťanské vodcovstvo sa vyznačuje svojimi požiadavkami na charakter

Kresťanské vodcovstvo je jedinečné v tom, že vyžaduje kresťanský charakter. Iné druhy vodcovstva hovoria ideálne o charaktere vodcu, ale žiadne z nich nepožaduje

kresťanský charakter. Aj keď podnikanie kladie veľký dôraz na rodinu (veľké množstvo úspešných riaditeľov spoločností sa nikdy nerozvedlo⁸), smutnou pravdou ostáva, že mnohým vedúcim v biznise, politike, vzdelávaní a iných oblastiach života chýba sebaovládanie, sú zamilovaní do peňazí a stratili rešpekt svojich detí. Štandard, ktorý je zdôraznený v 1 Timotejovi 3:1-7 odníma vodcovstvo od každého veriaceho, ktorý nepreukazuje kresťanský charakter. Vlastnosti, ktoré nachádzame v tomto zozname, musia byť v jeho živote prítomné *predtým*, ako zaujme pozíciu staršieho, čiže to znamená, že tento človek už dávnejšie preukázal tieto vlastnosti. V skutočnosti, je to práve vďaka predchádzajúcej službe, lebo tam sa vyvíja charakter, ktorý je potrebný pre najvyššie vodcovstvo. Kresťanský charakter musí byť na svojom mieste ešte predtým, ako je prevzatá pozícia vedenia.

Vodcovstvo vyžaduje autenticitu a autoritu. Autenticita záväzku ku Kristovmu panstvu uznaním toho, že on je „Číslom Jeden“ umožňuje vodcovi vykonávať jednu z jeho najdôležitejších úloh - a tou je byť vzorom kristovskej zrelosti pre tých, ktorých vedie. Táto autenticita robí z vodcu živé svedectvo o tom, k čomu Boh volá svoj ľud.

Takisto sa vyžaduje autorita o ona tiež vyrastá z autentického kresťanského charakteru. Takýto charakter predstavuje súlad medzi postojom, slovom a skutkom, zhodu, ktorá hovorí o integrite a slúži ako magnet, ktorý priťahuje tých, ktorí počúvajú a reagujú na vodcu. Sanders si všimol, že „Pavol nikdy nemal nedostatok nasledovníkov. Jeho charakterové kvality ho neodolateľne vyzdvihli nad jeho kolegov

⁶ Howard G. Hendricks, *How to Lead, Part I*. Sada magnetofónových nahrávok, Vision House Publishers.

⁷ Súkromný rozhovor s Howardom G. Hendricksom.

⁸ *“Vision Key Trait of ‘Superleaders,’ Researcher Says”*. The Dallas Morning News, November 23, 1982.

a spoločníkov.“⁹ Čo platilo o Pavlovi musí platiť o všetkých kresťanských vodcoch.

Kresťanské vodcovstvo je charakteristické pre svoj zdroj

Debata o tom, či sa vodcovia rodia, alebo sa robia pokračuje¹⁰, ale je len málo pochyb o zdroji samotného materiálu nevyhnutného pre schopnosť byť kresťanským vodcom: kresťanské vodcovstvo je darom Ducha Svätého. Rimanom 12:6 tvrdí: „Máme však rozličné dary podľa milosti, ktorá nám bola daná.“ A keď Pavol hovorí o dare vodcovstva, tak píše, že „ten, kto vedie“ by tak mal robiť „horlivo“ (v. 8) Duchovné dary pochádzajú od Ducha Svätého, ako tvrdí 1 Korinťanom 12:7: „Každému je však daný prejav Ducha.“ „Prejav“ sa vzťahuje na duchovné dary. Vodcovstvo je preto niečo viac, ako len schopnosť, ktorá sa dá naučiť, aj keď aj toto sem bezpochyby patrí. Človek nemôže byť vodcom bez toho, aby mal základnú schopnosť viesť, ktorá mu je daná Duchom Svätým ako dar. Neskôr uvidíme, že kresťanský vodca musí byť vedený Duchom; avšak, daná osoba musí mať na prvom mieste spôsobilosť pre vodcovstvo od Ducha, lebo inak žiadne vedenie Duchom Svätým v ňom nevytvorí zručnosť, ktorá je potrebná pre duchovné vodcovstvo.

Tento dar, ako iné duchovné dary, je zvrchovane rozdeľovaný Duchom pri spásе a nezávisí na ľudskom rozhodnutí, či snahe. Ľudské bytosti si nemôžu ani vybrať svoje dary, ani si pripísať zásluhu za ne, a ani predpokladať, že ich dary ich robia nadradenými ľuďmi. „Dary sa medzi kresťanmi delia; všetci nedostávajú tie isté dary, ale všetky dary pochádzajú z Ducha, takže neexistuje priestor pre rivalitu, nespokojnosť, alebo pocit

nadradenosti.“¹¹ Skutočnosť, že Duch Svätý je zdrojom samotnej schopnosti vodcovstva, a že vodcovia sú ním zvrchovane vybraní, oslobodzuje tých, ktorí reagujú na jeho volanie, od pýchy a arogancie.

Dar vodcovstva nie je otázkou určitého typu osobnosti. Peter bol vodcom kvôli osobnej sile (Skutky 4:8-12), Jakub kvôli praktickej múdrosti (Skutky 15:12-21), Pavol kvôli intelektuálnej spôsobilosti (ako vidíme v jeho kázňach a listoch), Timotej kvôli obetavej službe (Flp 2:19-21) a Ján kvôli jeho láske k Bohu a človeku (vidíme to v tom, čo napísal). Všetci títo vodcovia prejavovali všetky tieto cnosti, ale každý z nich mal odlišnú osobnú silu, ktorá ich urobila jedinečnými. Toto dokazuje, že vodcovstvo nie je záležitosťou ľudskej osobnosti, ale Božej zvrchovanosti. Rovnako ako dary Ducha nie sú vyčlenené pre zopár výnimočných ľudí¹², tak aj duchovný dar vodcovstva nie je vyčlenený pre určitý druh osobnosti.

Dar vodcovstva sa objavuje a rozvíja rovnako, ako ostatné duchovné dary, čiže napríklad skrze životné skúsenosti, tréning a proces dozrievania. Aj keď je tento dar dielom prítomnosti Ducha a Božej milosti, pokiaľ má byť účinne používaný, vyžaduje horlivosť, vernosť, usilovnosť a záväzok.

Kresťanské vodcovstvo je charakteristické svojím zmocnením

Kresťanské vodcovstvo je zmocňované Duchom Svätým a iba kresťanský vodcovia sa môžu spoliehať na jeho prítomnosť a moc. Kresťania, ktorí majú tento dar, ho môžu používať aj vo svetskom prostredí, ako je obchod, politika

⁹ J. Oswald Sanders, *Paul the Leader* (Colorado Springs: NavPress, 1984), s. 39.

¹⁰ Warren Bennis and Burt Nanus, *Leaders* (New York: Harper & Row, 1985), s. 5.

¹¹ C. K. Barrett, *A Commentary on the First Epistle to the Corinthians* (New York: Harper & Row, 1968), s. 283–84.

¹² Leon Morris, *The First Epistle of Paul to the Corinthians* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1958), s. 170.

alebo vzdelávanie. No nekresťanskí vodcovia v týchto sférach si nemôžu nárokovať na moc Ducha. Táto pravda je jedna z najosobitejších častí kresťanského vodcovstva. Kresťanskí vodcovia majú toho mnoho spoločného s nekresťanskými vodcami: obaja musia poskytnúť víziu tým, čo ich nasledujú; obaja si musia získať dôveru tých, čo ich nasledujú; obaja musia komunikovať s tými, čo ich nasledujú; obaja musia efektívne používať svoje schopnosti pri vedení.¹³ Ale iba kresťanskí vodcovia sa môžu spoliehať na to, že Duch Svätý naplní ich ciele pri ovplyvňovaní a menení ľudí v duchovnej oblasti. Moc Ducha neurobí ich vodcovstvo dokonalým,¹⁴ ale bude ich formovať ako vzor narastajúcej kresťanskej zrelosti a zároveň ich uschopní k tomu, aby mali duchovný vplyv na ľudí, ktorý sa nedá dosiahnuť žiadnym iným spôsobom, alebo iným vodcom.

Avšak, bez závislosti na Duchu sa kresťanskí vodcovia stanú alejou prirodzeného tela, presne tak, ako nevykúpení vodcovia. Už zo svojej vlastnej podstaty kresťanské vodcovstvo potrebuje moc Ducha k tomu, aby naplnilo Božie zámery. Sanders tvrdí: „Vodcovstvo je vplyv, je to schopnosť jednej osoby ovplyvniť iné.“¹⁵ Mať vplyv je schopnosť spôsobiť, že iní ľudia nasledujú smer, ktorý vodca udáva; je to schopnosť spôsobiť, že iní ľudia rozmýšľajú, konajú a žijú spôsobom, ku ktorému vodca povzbudzuje. Z kresťanského pohľadu by bolo nemysliteľné veriť v to, že toto sa môže, alebo by sa malo stať bez moci Ducha Svätého. Sanders opäť poznamenáva: „Duchovný vodca... neovplyvňuje iných iba mocou

svojej vlastnej osobnosti, ale touto osobnosťou, ktorá je ožiarená a hlboko preniknutá a zmocnená Duchom Svätým.... Duchovné vodcovstvo je záležitosťou nadradenej duchovnej moci a tá nikdy nemôže byť vytvorená samým človekom.“¹⁶

Potom jedným z najtypickejších znakov kresťanského vodcovstva je to, že je zmocňované duchovnými prostriedkami. Preto je jasné, že vodcovská príprava musí v sebe obsahovať silný dôraz na službu Ducha v živote veriaceho, inak bude dar zneužitý. Človek, ktorý je obdarovaný vodcovstvom a ktorý je vo vodcovskom postavení, nemôže naplniť funkciu vodcu, ktorý má mať zbožný vplyv bez toho, aby ho Duch k tomu neuschopnil. Vodcovstvo ani tak veľmi nespočíva v postavení, ako skôr vo funkcii. „Vodca nie je titul, ale úloha. Vodcom sa staneš iba tak, že budeš ako vodca pôsobiť.“¹⁷ Kresťanský vodca potom musí nasledovať *skutočného* Vodcu tým, že bude používať svoj dar v moci Ducha Svätého.

Kresťanské vodcovstvo je charakteristické svojou ambíciou

Len málo vlastností vyvolá medzi kresťanmi väčšiu reakciu ako ambícia. To preto, lebo mnoho ľudí chápe ambíciu ako egocentrickú túžbu po väčšej moci a autorite. V žiadnom druhu vodcovstva neexistuje miesto pre takýto postoj, a ešte menej v kresťanskom vodcovstve.

No ambícia je žiaducou vlastnosťou, pokiaľ jej správne rozumieme a správne ju používame; a to aj napriek tomu, že mnohým ľuďom uniká správny pohľad na ambíciu a prirovnávajú ju ku egu a arogancii. Ambícia je pri vodcovi nevyhnutná, pretože vytvára hnaciu silu a túžbu, ktoré sú potrebné na nesenie bremien a zodpovedností vodcovstva; ambícia je palivom vodcovstva. S ambíciou

¹³ Pre sekulárnu diskusiu o týchto vlastnostiach pozri Bennis and Nanus, *Leaders*, s. 19–86; pre podobné rozmýšľanie z kresťanského pohľadu pozri Fred Smith, *Learning to Lead* (Waco, TX: Word Books, 1986), s. 32–44.

¹⁴ Sanders, Paul the Leader, s. 41.

¹⁵ J. Oswald Sanders, *Spiritual Leadership* (Chicago: Moody Press, 1978), s. 19.

¹⁶ Tamtiež., s. 20.

¹⁷ Smith, *Learning to Lead*, s. 29.

samotnou nie je žiadny problém; problém s ambíciou leží v jej zameraní, nie v jej sile a jej prítomnosti, ako to jasne hovorí Marek 10:35-45.

Tento oddiel ukazuje ambíciu v tom najhoršom i najlepšom svetle. Pri Jakubovi, Jánovi a iných učeníkoch, ktorí všetci túžili po vyššom postavení pre seba, je ambícia vnímaná ako egocentrická, súťaživá, trúfalá, bezohľadná, arogantná, pyšná a slepá (Marek 10:35-39, 41). „Ich ambiciózná žiadosť bola bláznivá, pretože nevedeli, čo so sebou nesie. Hovorili v nevedomosti.“¹⁸ Nič nemôže byť škaredšie, ako postoj, ktorý tu vidíme. No nič nemohlo byť prekvapivejšie, ako Kristova odpoveď na tieto postoje; nezaútočil na nich kvôli tomu, že boli ambiciózni, ani ich neodmietol za to, že mali túto hnaciu silu a túžbu. Namiesto toho predefinoval ambíciu a zmenil ju na službu iným, bez toho, aby z nej vzal akúkoľvek túžbu po veľkých činoch. Ambícia je pretvorená na pokoru, ktorá je nasmerovaná ku službe iným, namiesto toho, aby bola pyšným slúžením sebe samému. Ambícia je predefinovaná zo sebeslužby na sebaobet (Marek 10:43-45) a tu vidíme návod k tomu, ako byť prvým. Dá sa to dosiahnuť skrze svätú ambíciu otroctva, ktoré je v súlade so vzorom samotného Pána Ježiša Krista.¹⁹ To on predstavil ambíciu v tom najlepšom svetle ako ten, ktorý sa sám dobrovoľne obetoval pre dobro iných.

Kresťanská ambícia je potom zapálenou, dokonca hnacou túžbou urobiť známym Krista, nie seba. Výsledkom tohto je budovanie a nie ničenie. V kontraste s kresťanskou ambíciou je ambícia v Jakubovi 4:12 sebeckou ambíciou, ktorá je pozemská, telesná a diabolská. Pre takúto ambíciu neexistuje miesto v duchovnom vodcovstve, no

v kresťanskom vodcovstve musí existovať miesto pre správny druh ambície, inak nebude žiadne vodcovstvo. Kľúč k určení toho, či je daná ambícia kresťanská, alebo nie leží v odpovedi na otázku, ktorú položil Fred Smith, keď povedal: „Musíme sa pýtať: *Čo je mojím zámerom? Uspokojujem skrze túto službu svoje ego, alebo skrze ňu obetujem svoje ego?*“²⁰

Kresťanskej ambícii musíme rozumieť ako presmerovaniu zamerania túžby, nie popieraniu túžby. Správna ambícia nikdy nie je stratením svojho ja (toto sa nikdy nestane, pokiaľ nie je veriaci oddelený od tela, či už pri smrti, alebo pri vytrhnutí), ale presmerovaním nášho ja podľa Božích zámerov. Biblická ambícia nie je neprítomnosť ega (opäť, toto nastane iba keď je veriaci oddelený od tela skrze fyzickú smrť, alebo vytrhnutie), ale ego, ktoré je pod mocou Božieho Ducha. Správna ambícia nie je láska ku egu, ale ego vykúpené a použité ako Božia vykupujúca sila. Aj keď „ego“ je negatívny koncept, musíme pamätať na Pavlove rozlišovanie v Rimanom 7:18: „Viem totiž, že vo mne, teda v mojom tele, neprebýva dobro.“ Iba telesná časť „mňa“ je zlá; tak isto existuje aj pozitívna časť „mňa“ (Kristus žijúci vo mne, Gal 2:20), čo je výsledkom Božej milosti.

U tých, ktorí v kresťanskom vodcovstve siahajú po čestných miestach po pravej a ľavej strane Spasiteľa, neexistuje priestor pre ambíciu, ktorá túži po sebe samom. No niet žiadneho kresťanského vodcovstva, ktoré by bolo bez sebaobetujúcej ambície u tých, ktorí nasledujú Spasiteľa pri snahe o vykúpenie iných, a to i keď ich to samotných stojí veľa. Skutočnosť, že vodcovstvo nemôže existovať bez ambície je zjavná z Pánovej voľby učeníkov. Vybral si iba takých mužov, v ktorých bol surový materiál ambície

¹⁸ D. Edmond Hiebert, *Mark: A Portrait of the Servant* (Chicago: Moody Press, 1974), s. 257.

¹⁹ Tamtiež., s. 261.

²⁰ Smith, *Learning to Lead*, s. 29 (kurziva je pôvodná).

a rivality²¹, pretože žiadny iný druh mužov by nemohol naplniť jeho úlohu. No Ježiš prečistil túto surovú ambíciu a rivalitu na svätú ambíciu a pokoru. Kresťanské vodcovstvo musí byť poznačené ambíciou; síce vykúpenou, presmerovanou, sebaobetujúcou sa ambíciou, no stále ambíciou. Bez nej nebude žiadne vodcovstvo.

Kresťanské vodcovstvo je charakteristické svojou motiváciou

Opýtajme sa niekoho na znaky vodcovstva a niekde v jeho odpovedi možno nájdeme prvky dominancie ovládania a moci. Takéto vlastnosti sú často synonymom pre vodcovstvo, no nikdy nie pre kresťanské vodcovstvo. Opäť, kresťanské vodcovstvo je odlišné a tentoraz v oblasti motivácie. Pravda, kresťanskí vodcovia sa zdajú byť vpredu, navrchu, vo vedení, no nikdy nie v despotickej nadvláde. Keď je ambícia predefinovaná a presmerovaná, tak je tým ovplyvnená celá podstata vodcovstva.

Kresťanské vodcovstvo je motivované láskou a záujmom, nie mocou a postavením, ako môžeme vidieť pri použití slova *proistēmi* („byť vpredu“) v Rimanom 12:8. Takmer každý výskyt tohto slova v gréckej literatúre je použitý v obraznom význame pre „prevyšovať, vládnuť.“ Synonymickými výrazmi v gréckej literatúre sú „viest, riadiť, spravovať, usmerňovať, dbať na smerovanie ľudí a stáť, alebo ísť pred niekým na jeho obranu.“ Toto použitie môže byť zhrnuté ako „napomáhať, spojiť sa s niekým, ochrániť.“²²

Novozmluvný význam slova je „viest“, ale je v ňom tak isto dôraz na záujem, starostlivosť a poskytovanie

pomoci druhým.²³ Tento dôraz pridáva tomuto slovu jedinečne kresťanský rozmer. Kedykoľvek je tento výraz v Novej zmluve použitý, kontext vedie aj k významu „staráť sa o“ rovnako ako k významu „viest“ (porov. Rim 12:8; 1Tes 5:12; 1Tim 3:4-5.12, 5:17; Tít 3:8.14). „Toto sa dá vysvetliť tým, že starostlivosť bola povinnosťou vedúcich členov ranej Cirkvi.“²⁴

Napríklad kontext 1 Tesaloničanom 5:12 ukazuje, že úloha vodcu je do veľkej miery pastorálnou starostlivosťou a dôraz nie je na postavenie alebo autoritu, ale na snahu vodcu starať sa o tých, ktorí ho nasledujú.²⁵ Odkazy v 1 Timotejovi znovu ukazujú, že sú tu prítomné obe predstavy o starostlivosti a vedení.²⁶

„Vo všetkých týchto prípadoch,... toto sloveso má v NZ hlavný význam aj ‚viest‘ aj ‚staráť sa o‘ a toto je v súlade s charakteristickou podstatou tohto úradu v NZ, keďže podľa Lk 22:26 ten, ktorý je hlavný...má byť tým, ktorý slúži.“²⁷

Vodcovstvo je potom rozvinutým darom udávania smerovania iným ľuďom, ktorý vychádza zo starostlivosti a záujmu o nich a o ich potreby a nie je výsledkom postavenia alebo titulu. Toto je bod, ktorý zdôrazňujú aj súčasní autori.²⁸ Preto vodcovstvo sa ani nedáva a ani neberie, ale je zaslúžené skrze službu, ktorá uprednostňuje potreby iných. Toto musí byť jeden z kľúčových znakov kresťanského vodcu. Jeho vodcovstvo je zmocnené Duchom Svätým skrze dar, ktorý mu dal a je tak isto výsledkom záujmu o iných, i keď ide o sebaobet. Obnova ambície

²¹ William L. Lane, *The Gospel according to Mark* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1974), s. 382.

²² *Theological Dictionary of the Greek New Testament*, s.v. *proistēmi*, od Bo Reicke (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1968), 6:700.

²³ William F. Arndt and F. Wilbur Gingrich, *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago: University of Chicago Press, 1957), s. 714.

²⁴ *Theological Dictionary of the Greek New Testament*, s.v. *prohistēmi*, od Bo Reicke, 6:701.

²⁵ Tamtiež.

²⁶ Tamtiež., s. 702.

²⁷ Tamtiež.

²⁸ Smith, *Learning to Lead*, s. 23.

do sebaobeti vytvára lásku, ktorá je zameraná na iných.

Kresťanské vodcovstvo je charakteristické svojou autoritou

Siedmym charakteristickým znakom je podstata autority kresťanského vodcovstva. Kresťanský vodca je *slúžiacim* vodcom. Toto je nevyhnutný výsledok ostatných charakteristík, predovšetkým v tom, ako súvisí s jedinečnými stránkami ambície a motivácie. Sebaobetujúce, na iných zamerané vodcovstvo *musí* byť slúžiacim vodcovstvom a nemôže byť ničím iným.

Mnoho ľudí vníma predstavu služobníctva ako odpornú, keďže sa javí ako ponížujúca a nedôstojná. Pravda, sluha je obmedzený vôľou svojho pána, sluha je závislý na svojom pánovi vo všetkých svojich životných potrebách a nemá slobodu robiť nič iné, okrem toho, čo si želá jeho pán. Ale existuje ešte iný pohľad na úlohu sluhu, teda aspoň Božieho sluhu.

Slovo *`ebed* („sluha“) má významový rozsah od otroka až po vazalského kráľa, ale vždy hovorí o niekom, kto je charakterizovaný závislosťou a nevoľníctvom. Kráľovskí úradníci a osobní zástupcovia kráľa tak boli označovaní ako „sluhovia“. Výraz „sluha“ označoval stupeň vážnosti a úcty, ktorý bol závislý na postavení toho, komu sa slúžilo. Byť „sluhom Boha“ označuje tú najvyššiu česť.²⁹

Čiže, byť slúžiacim vodcom pod Pánom Ježišom Kristom znamená získať tú najvyššiu česť, pretože tomu, kto zastáva toto miesto, umožňuje mať podiel na samotnej sláve a prestíži Pána sveta. Nasledujúca definícia vyjadruje koncept slúžiaceho vodcovstva: sluha je niekto pod autoritou niekoho iného, kto

²⁹ F. Duane Lindsey, „The Call of the Servant in Isaiah 42:1-9,“ *Bibliotheca Sacra* 139 (Január–Marec 1982): 28, n.14.

dobrovoľne slúži pre jeho dobro, v duchu pokornej závislosti a kto nachádza svoju slobodu, naplnenie a dôležitosť v obmedzeniach svojej služby.

Ale ako môže slúžiaci vodca uplatňovať autoritu? Mnohí ľudia majú pocit, že kvôli tomu, že sluha je podriadený svojmu pánovi, nemôže uplatňovať autoritu nad tými, ktorí sú pod ním. Inými slovami, ako môže slúžiaci vedúci slúžiť iným a pri tom podľa potreby uplatňovať nad nimi autoritu, keď im poskytuje vedenie? Toto je dôležitá otázka, pretože neschopnosť uplatňovať potrebnú autoritu je jedným z hlavných problémov vodcovstva. „Problémy v organizácii málokedy pochádzajú z ‚prehnanej túžby jednotlivcov po zodpovednosti‘. Práve naopak. Ťažkosti vyrastajú z ‚ich neochoty prevziať zodpovednosť‘.“³⁰ Toto je veľmi kritická otázka, pretože zlé porozumenie služobníckeho konceptu vodcovstva má katastrofálne dôsledky.

Kľúčovým oddielom, ktorý nám pomôže vyriešiť toto napätie, je 2 Korintčanom 4:5: „Veď nekážeme samých seba, ale Ježiša Krista, Pána, keďže my sme len vaši služobníci [*douloí*] skrze Ježiša.“ Slúžiaci vodca je otrokom tým, ktorým slúži, ale nie na to, aby plnil ich vôľu; je im otrokom kvôli Ježišovi, to jest, zo záujmu o Kristove záujmy. A tak slúži iným nie preto, aby pre nich robil to, čo oni chcú, ale aby pre nich robil to, čo chce Kristus; slúžiaci vodca slúži iným zo svojej túžby vidieť ako sa uskutočňujú Kristove záujmy v ich životoch. A aké sú Kristove záujmy v životoch iných? Pozrime sa na tento zoznam:

1. Kristus sa zaujíma o Božiu slávu (Ján 17:4).
2. Kristus sa zaujíma o správne uctievanie (Mt 21:12-17; Jn 2:13-22, 4:24).
3. Kristus sa zaujíma o učeníctvo (Mt. 28:16-20; Mk 1:16-17; Jn 17:6).

³⁰ Butt, *The Velvet-Covered Brick*, s. 11.

4. Kristus sa zaujíma o Veľké poverenie (Mt 28:16-20; Mk 16:14-15; Lk 24:44-49; Jn 20:19-23; Sk 1:8).
5. Kristus sa zaujíma o obnovenie svätých, ktorí hrešia (Mt 18:15-16).
6. Kristus sa zaujíma o boj proti hriechu (Mt 18:15-20).
7. Kristus sa zaujíma o nápravu búriacich sa svätých, aby sa tak zachovala čistota cirkvi (Mt 18:15-20).
8. Kristus sa zaujíma o nápravu súťaživého vodcovstva (Mk 10:43-45).
9. Kristus sa zaujíma o stabilné manželstvá (Mt 5:31-32, 19:3-12).
10. Kristus sa zaujíma o to, aby mal autoritatívne vodcovstvo (Mt 18:18-20, 28:20; Mk 6:7; Jn 20:21-23).

Z tohto zoznamu Kristových záujmov v životoch jeho nasledovníkov je jasné, že slúžiaci vodcovia musia mať autoritu a používať ju, pokiaľ majú ponúknuť skutočné vodcovstvo. Rozdiel medzi sekulárnym vodcovstvom a kresťanským vodcovstvom nie je v neprítomnosti autority, ale v postoji, ktorý motivuje autoritu, v posvätenej prirodzenosti ambície a motivácie a vo svätom charaktere, o čom sme už hovorili. Slúžiaci vodcovia musia uplatňovať autoritu, ak sa majú kresťanské zbory a organizácie rozvíjať a rásť. Sú potrební, aby boli vzorom zbožnosti, aby robili rozhodnutia, spravovali financie, udávali smerovanie, brali skupinu na zodpovednosť za jej zámere a činy a poskytli ľudskú rovinu bezpečia pod Kristovým vedením, čo je potrebná, ak sa má udržať jednota. Ako sa niekto môže podieľať na uplatňovaní cirkevnej disciplíny bez toho, aby uplatňoval autoritu ako to Pavol ukazuje v 1 Korinťanom 5:1-8 a 2 Korinťanom 7:8-13? „Keby Pavol nebol verne naplnil svoju bolestivú povinnosť napísať im tvrdými slovami, a keby oni neboli

odpovedali pokáním, utrpeli by stratu... ako výsledok jeho zanedbávania.“³¹

Slúžiaci vodca poddaný Pánovi Ježišovi Kristovi nemôže byť nedbalý, pokiaľ má zodpovedne reprezentovať záujmy svojho Pána. Avšak jeho autorita nepochádza z jeho postavenia, či z jeho moci, alebo z jeho nadvlády, pochádza z jeho záväzku voči *pravému* Vodcovi, z jeho odrazu Vodcovej slávy, z jeho presmerovanej ambície, z jeho motivujúcej lásky a z jeho verného používania autority. V podstate, slúžiaci vodca slúži tým, že vedie,³² poskytuje smerovanie, berie iných na zodpovednosť, plánuje, organizuje a pomáha ostatným, aby robili to isté.

Záver

Tento článok sa zamerával na charakteristické znaky kresťanského vodcovstva. Aj mnoho dnešnej literatúry na tému vodcovstva ukazuje, že takýto druh vodcovstva je niečo, čo všetci chcú, kresťania i nekresťania. *The One Minute Manager*,³³ *In Search of Excellence*³⁴ a *Leaders*³⁵ sú plné konceptov kresťanského vodcovstva.

A najzaujímavejšie je to, že vodcovský štýl, ktorý sa vyvinul z výskumu, ktorý stál niekoľko miliónov dolárov... nie je veľmi vzdialený od vodcovského štýlu, ktoré Písmo zobrazuje už od začiatku! Je to štýl, ktorý rozoznáva vnútornú cenu jednotlivca a hodnotu ľudských vzťahov nie iba

³¹ Philip Edgcumbe Hughes, *Paul's Second Epistle to the Corinthians* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1962), s. 267-68.

³² Smith, *Learning to Lead*, s. 25.

³³ Kenneth Blanchard and Spencer Johnson, *The One-Minute Manager* (New York: William Morrow & Co., 1982).

³⁴ Thomas J. Peters and Robert H. Waterman, *In Search of Excellence* (New York: Harper & Row, 1982).

³⁵ Bennis and Nanus, *Leaders*.

ako prostriedok na dosiahnutie cieľa, ale ako cieľ samotný.³⁶

Je možné, že tou najtypickejšou vecou na kresťanskom vodcovstve je to, že tak veľa ľudí ho chce, ale iba tak málo ho má.

Toto je teda kresťanský vodca: nasledovník Krista, *skutočného* Vodcu, ktorý nesie charakter Vodcu a ktorý je Duchom Svätým obdarovaný a zmocnený; vyznačuje sa sebaobetujúcou ambíciou,

je motivovaný láskou k iným ľuďom a usiluje sa o slúžiacu autoritu. Tento druh vodcovstva vytvára taký druh vplyvu, ktorí mali vodcovia v prvom storočí, keď „Kristus premenil slamu na tehly, nikoho na niekoho, nováčikov na generálov.“³⁷ Toto je sen všetkých, ktorí sú vo vedení, ale predovšetkým tých, ktorí hľadajú charakteristické kresťanské vodcovstvo.

*

---

³⁶ Kenneth O. Gangel, *Competent to Lead* (Chicago: Moody Press, 1974), s. 10.

---

³⁷ Butt, *The Velvet-Covered Brick*, s. 16.

Úloha vodcovstva: Služba

James E. Means

Inštrukcie pre správanie vodcov musia vzísť zo základnej definície vodcovskej úlohy podľa toho, ako je narysovaná v Pisme. Iba potom môžeme určiť povinnosti a úlohy vodcov. Aké miesto má duchovné vodcovstvo v cirkvi? To, ako sa vodcovia správajú v množstve situácií je určované tým, čo si myslia o pozícii, ktorú v cirkvi zastupujú.

Medzi najdôležitejšie otázky o zborovom vodcovstve patria tieto: Sú zboroví vedúci postavení medzi ostatných členov, alebo nad ostatných členov? Majú vodcovia riadiť zbor a robiť rozhodnutia za zbor, alebo má mať zbor účasť na dôležitých rozhodnutiach? Mal by zbor ustúpiť tomu, ako jeho vedúci rozumejú Božej vôli, alebo by mali vedúci ustúpiť skupinovému porozumeniu Božej vôle? Odpovede na tieto otázky v skutočnosti ovplyvňujú to, ako sa budú vedúci správať vo svojich pozíciách.

Zdá sa, že niektoré texty, ako napríklad 1 Tesaloničanom 5:12 a Hebrejom 13:17 naznačujú, že vedúci zboru majú byť autoritatívny. Iné texty zdôrazňujú službu, nie autoritu. Tieto texty (napr. Mt 20:25-26; 1Pt 5:3) konkrétne zakazujú vedúcim uplatňovať autoritu rovnakým spôsobom, ako to robili pohanskí úradníci. Pre definíciu vodcovskej úlohy je interpretácia týchto textov kľúčová.

Vedúci, ktorí zdôrazňujú autoritu vodcovstva a vládu nad zborovými rozhodnutiami sa všeobecne vnímajú ako súčasť hierarchického systému a ich typické správanie sa zhoduje s takouto predstavou. Takíto ľudia sa zvyčajne vidia medzi Bohom a zborom. Myslia si, že Božia vôľa pre zbor je sprostredkovaná skrze vedúcich, podobne ako bolo tomu vtedy, keď Boh zjavoval svoju vôľu skrze Mojžiša. V tomto ponímaní sú vedúci zodpovední za tých, ktorí sa

v organizačnej schéme nachádzajú pod nimi. Podriadení prijímajú pokyny od tých, čo sú nad nimi a dávajú pokyny tým, čo sú pod nimi. Vedúci (zvyčajne kazatelia), ktorí sa vnímajú vo svojom postavení ako hlavní výkonní pracovníci sa zvyčajne správajú ako hlavy organizácie, dobrotiví samovládovia, ktorí dávajú pokyny a očakávajú výsledky od tých, ktorí sú pod nimi (aj keď sa niekedy poradia so svojimi podriadenými). Toto porozumenie vodcovskej pozície je základom pre byrokratické vnímanie zborovej štruktúry, ktorá nie je odlišná od tej, ktorú vidíme v mnohých sekulárnych organizáciách.

Iní vedúci zborov sa vnímajú ako služobníci, alebo ako zapojení členovia tímu a výsledkom toho je, že sa ich správanie radikálne odlišuje od správania samovládov. Vedúci tímov vnímajú ostatných ako svojich kolegov, nie podriadených. Participatívni (v spoločnom tíme pracujúci) vedúci vnímajú proces rozhodovania ako kolektívnu zodpovednosť, o to viac vtedy, keď sa otázky stávajú dôležitejšími. Títo vedúci očakávajú, že skôr oni ustúpia skupine, než aby skupina ustupovala im. Mnoho bežných záležitostí rozhodnú takýto vedúci sami, ale autorita a zodpovednosť za robenie týchto rozhodnutí im bola delegovaná skupinou, zväčša v súlade so zborovými stanovami alebo pravidlami.

Rôzni vedúci v zbere majú rozdielne špecifické úlohy, ktoré závisia od toho, aký úrad alebo postavenie zastávajú. Kazatelia/starší majú svoje úlohy zadané tak, aby zodpovedali ich úradu; diakoni majú o niečo inak zadané svoje úlohy; predsedkyňa Ženskej misijnej spoločnosti má zase svoju špecifickú úlohu; a tak ďalej. Zadané postavenie a úloh by sa však nemalo odohrávať na základe profesionálneho verzus

neprofesionálneho postavenia ľudí. Rozdiely v postavení sa musia robiť na základe povolania, rozdielnosti darov a konkrétnej prípravy. Boh dáva vedúcim dary, povoláva ich a zmocňuje pre rozdielne úrovne zodpovednosti v zbore. Aj napriek značným rozdielom medzi konkrétnymi definíciami úloh, Písmo je jasné v tom, že všetci vedúci majú byť charakterizovaní postojom i spôsobom práce ako služobníci.

Nejednoznačnosť, zmätok a konflikt

V chápaní úloh zborového vodcovstva a vzťahoch medzi týmito pozíciami existuje mnoho nejednoznačnosti, zmätkov a konfliktov. Nie je nezvyčajné nájsť v zbore vedúcich (vrátane kazateľov), ktorí jednoducho nevedia kým majú byť, alebo čo majú robiť.

Počnúc výskumom H. Richarda Niebuhra a Samuela Blizzarda od roku 1950 sa začala poriadne skúmať táto nejednoznačnosť, zmätok a konflikt v pastoračných úlohách.¹ Nanešťastie, aj keď pastoračná úloha bola znovu a znovu študovaná, veľmi málo sa napísalo o vzťahoch medzi profesionálnym duchovenstvom a laickými vedúcimi, predovšetkým čo sa týka porozumenia autority a robenia rozhodnutí. Aj napriek mnohým dotazníkom a štúdiám, téma vodcovstva je stále mätúca.

Mnoho zborových vedúcich je zmätených vo svojom poslaní, vo svojom mieste a svojich zodpovednostiach. V dôsledku toho potom robia to, čo sa práve zdá nevyhnutným a urgentným, čo na nich v tej chvíli najviac tlačí. Chýba im zameranie, smerovanie a jasnosť v ich úlohe a funkcii. Vedúci sa ženú po tom, aby vyplnili medzery, napumpovali programy, naplnili

množstvo zdanlivých potrieb a dosiahli štatistické výsledky – a to všetko bez toho, aby mali jasnú predstavu, teoretický model toho, kým sú a čo by mali robiť.

Vedúci už toho urobili dosť, aby pokazili svoje vlastné postavenie a úlohy v zbore. Neschopnosť pochopiť všetky zborové vodcovské funkcie z hľadiska služby spôsobilo v zboroch spúšť a nedostatok orientácie voči duchovnému poslaniu, ako to zdôraznil Robert A. Raines: „Ako tragicky sa podriaďujeme sekulárnym tlakom, ktoré sú na nás vyvíjané. Ako rýchlo strácame svoj zápal, náš zmysel pre naliehavosť. Ako jednoducho prijímame schému, ktorú nám naša kultúra vtlačá.... Spreneverujeme sa voči nášmu poslaniu pre tento svet.... Naše poslanie uskutočňujeme tak, že je zaobalené do štatistik a štruktúr.“²

Stres, ktorý duchovní vedúci cítia je často, ak nie hlavne, spôsobovaný vnútornými a vonkajšími tlakmi neurčitosti a zmätka. „Tieto rôzne tlaky úloh sa nakopia, jeden na druhý, a prepuknú v požiar.... Vhodným prirovnaním by bolo to, ako keby všetky guľomety, granáty a míny vybuchli... všetky naraz.“³ Spory v zbore, medziľudské konflikty, duchovná neschopnosť a mnoho iných neurotických symptómov je v dnešných zboroch často výsledkom týchto tlakov na túto rolu a dôsledkom neschopnosti ich úspešne naplniť.

Spoločný základ

Napriek významným rozdielom v jednotlivých úlohách, vedúci potrebujú referenčný rámec, ktorý pojme každé duchovné vodcovstvo. Aký je primeraný integrujúci koncept vodcovskej úlohy, bez ohľadu na konkrétnu pozíciu? Kto je to zborový vedúci? Čo tvorí základ, na ktorom musia byť definované všetky vodcovské roly v zbore a z ktorého musí prameniť

¹ Pre zhrnutie výskumu o pastorálnej úlohe pozri John Harris, *Stress, Power, and Ministry* (Washington, D.C.: Alban Institute, 1979), a Donald Smith, *Clergy in the Cross-Fire* (Philadelphia: Westminster, 1978).

² Robert A. Raines, *New Life in the Church* (New York: Harper and Row, 1961), s. 15.

³ Smith, *Clergy in the Cross-Fire*, s. 27.

každé vodcovské správanie? Odpovede na tieto otázky by mali byť založené na nasledujúcom biblickom učení.

Srdcom duchovného vodcovstva je služba, nie riaditeľské miesto. Vedúci nie sú riaditelia alebo kontrolóri, ale služobníci. Vedúci musia byť „ochotní slúžiť; nie panovať nad [svojimi nasledovníkmi]“ (1Pt 5:3). Tri grécke slová sa v Novej zmluve prekladajú ako „služobník“⁴. Pavol použil každé z nich, keď hovoril o sebe ako o Kristovom služobníkovi. Duchovní vedúci musia vedieť, že ich úlohou je služba, nie absolutistické panovanie. Kristus musí byť ten, ktorému je priznané panovanie. Slúžiť Kristovi, hlave tela, znamená slúžiť jeho cirkvi. Preto je biblické vodcovstvo vždy slúžiacim vodcovstvom. Vodcovstvo je pod vedením Krista a existuje preto, aby slúžilo cirkvi, vyzbrojovalo svätých a uschopňovalo ich k službe svetu.

Kristovo učenie (po tom, čo umyl učeníkom nohy) je bezo sporu jasné: „Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili tak, ako som urobil ja vám“ (Ján 13:15). Učeníci, ktorí sa mali stať vodcami v jeho cirkvi, si nikdy nemali o sebe myslieť, že sú nehodní práce služobníka. Ak by si niektorý z nich o sebe myslel, že je dostatočne dôležitý na to, aby mu iní ľudia slúžili, tak sa tým sám diskvalifikoval pre vodcovstvo. Pavol učil: „Majte v sebe také zmýšľanie, aké zodpovedá životu v Kristovi Ježišovi: On, hoci mal Božiu podobu, svoju rovnosť s Bohom nepokladal za ulúpenú vec, ale zriekol

sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka“ (Filipanom 2:5-7).

Každý vedúci v zbore by si mal všimnúť, že táto biblická predstava o vodcovstve je v priamom protiklade s filozofiou vodcovstva, ktorá je bežná v sekulárnej spoločnosti. V očiach sveta služobníci slúžia vodcovi; čím viac ľudí slúži vodcovi, tým je vodca väčší. Ježiš priamo odmietol takéto pohanské zmýšľanie o vodcovstve: „Medzi vami to tak nebude! Ale kto sa chce stať medzi vami veľkým, bude vašim sluhom. Kto sa chce stať medzi vami prvý, bude vašim otrokom“ (Mt 20:26-27). Sám Kristus nám je vzorom tohto druhu vodcovstva; on „neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť“ (Matúš 20:28).

Vedúci v zbore sú vždy služobníkmi, bez ohľadu na jednotlivé pozície. Slovo *služobník* nesie so sebou popis roly:

Musíme pamätať, že slovo „služba“ neslúži iba na to, aby označila všetkých vedúcich zboru, ale tak isto na to, aby určila pravý význam kresťanského vodcovstva, základnú vlastnosť, ktorá kvalifikuje a spája všetkých skutočných vedúcich zboru – spája ich navzájom a s Kristom, ktorý „neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby sám slúžil a dal svoj život ako výkupné za mnohých“ (Marek 10:45).⁵

Duchovní vodcovia nikdy nemali byť autoritatívnymi postavami v očiach ich nasledovníkov, ale spolupracovníkmi, služobníkmi a kolegami v službe. Vedúci v zbore existujú na to, aby pomáhali službe celého kresťanského tela; nie sú ustanovení na to, aby telu dominovali alebo ho ovládali.

Toto však neznamená, že zboroví vedúci nemajú žiadnu autoritu alebo moc. Vedúci rozhodne majú autoritu, ale autoritu iného druhu, autoritu, ktorá je jedinečne kresťanská.

⁴ *Diakonos*: služobník, obsluhovač, pomocník, diakon (Mk 10:43; Rim 13:4; 15:8; 1K 3:5; 2K 3:6; 6:4; 11:15; Gal 2:17; Ef 6:21; Kol 1:7, 23, 25; 4:7; 1Tes 3:2; 1Tim 4:6); *Leitourgos*: ten, kto slúžil vo verejnom úrade na svoje náklady; verejný sluha, obsluhovač. V Novej zmluve je toto slovo použité u Krista (Hb 8:2), anjelov (Hb 1:7), Pavla (Rim 15:16), Epafrodita (Flp 2:25) a sekulárnych panovníkov (Rim 13:6); *Huperētēs*: doslova „podveslár“ (*hyper*, pod; *ēretēs*, veslár); čiže akékoľvek podriadené konanie pod riadením niekoho iného (Lk 4:20; Sk 26:16; 1K 4:1).

⁵ H. Richard Niebuhr, *The Purpose of the Church and Its Ministry* (New York: Harper and Brothers, 1956), s. 2.

V zbere sa vytvára ohromný konflikt, keď vedúci nedokážu rozpoznať ústredný význam slúžiaceho zamerania a následne tak nedokážu podľa tejto orientáciu vhodne reagovať. Vedúci, ktorí sa správajú ako páni alebo diktátori, sa často stanú pre svojich nasledovníkov nepríjemnými. Nesúhlas, vzdor a niekedy vzbura sú výsledkom toho, keď vedúci vládnu svojim nasledovníkom. Niekedy, samozrejme, autoritárski vedúci uspejú v umlčaní alebo vyhnaní preč zo zboru tých, ktorí odporujú. Sami potom ostanú s tými, ktorých majú pevne v moci. Takíto vedúci zvyčajne uspejú v prípade slabých, podriadených ľudí, nie v prípade zreých, mysliacich a činných kresťanov.

Slúžiace vodcovstvo neznamena, že niekedy niekto vedie a inokedy zase niekto slúži. Skôr to znamena to, že vedúci najlepšie vedie tým, že slúži; a ešte viac - znamena to, že viesť sa dá jedine slúžením. Vodcovstvo je testované a potvrdzované mierou služby, ktorá je vykonaná, nie dosiahnutím poddajnosti nasledovníkov.

Ako máme potom vykladať a rozumieť 1 Tesaloničanom 5:12, Hebrejom 13:17 a podobným textom? Autorita, o ktorej sa v týchto veršoch hovorí, nie je autorita vedúcich, ktorí majú vtlačiť svoju vôľu svojmu spoločenstvu, ale autorita, ktorou majú hlásať Božie slovo. To, v čom sú vodcovia „nad“ svojimi nasledovníkmi je to, že hlásajú pravdu Písma. Poslušnosť, ktorá sa vyžaduje od nasledovníkov, je poslušnosť Slovu, keď ho kazatelia-učitelia správne a verne hlásajú. Autor listu Hebrejom napísal: „Pamätajte na tých, čo vás viedli a hlásali vám Božie slovo. Dobre si všimajte, aký bol ich odchod zo života a spôsob žitia a napodobňujte ich vieru“ (Hebrejom 13:7). Nasledovníkom je prikázané, aby „napodobňovali ich vieru“, nie aby sa podriaďovali ich vôli v osobných alebo spoločných záležitostiach. „Pravidlo“ je autoritatívne vyhlásenie a aplikácia

Božieho slova (nie osobného názoru) na aktivity jednotlivcov a zboru.⁶ Tí vedúci, ktorí klamne miešajú Božie slovo so svojimi vlastnými názormi, robia zboru medvediu službu. Niektorí vedúci sú zrejme neschopní rozlíšiť svoje myšlienky od Božej vôle, a preto prezentujú svoje ciele ako Boží plán.

Budujúc na základnej predstave o slúžiacom vodcovstve, Písmo nám ukazuje, ako sa má táto úloha v zbere vykonávať.

Duchovní vodcovia sú príkladmi

Ujasnenie zodpovednosti pre všetkých duchovných slúžiacich vedúcich začína pri základnom porozumení toho, že vedúci sú pre zbor vzorom. Nová zmluva opakovane hovorí vedúcim, aby sa stali „pre veriacich vzorom v reči, správaní, láske, vo viere a mravnej čistote“ (1Tim 4:12). Pavol si bol natoľko vedomý tejto svojej povinnosti, že „dňom i nocou ťažko a namáhavo pracoval, aby nebol na ťarchu nikomu.... Nie že by nemal právo na finančnú podporu, ale aby bol pre nich vzorom, ktorý majú napodobňovať“ (2Tes 3:8-9).

Najzákladnejšou potrebou zboru vo vodcovstve je viditeľný príklad duchovného učeníctva. Vedúci musia byť schopní povedať: „Takto to vyzerá, keď je niekto učeníkom Ježiša Krista.“ Pavol takto radil Titovi: „Vo všetkom... ty sám buď vzorom dobrých skutkov. Tvoja náuka nech je neskazená, čestná, nech sú to zdravé a nepochybné slová, aby sa protivník zahanbil, keď nebude môcť o nás povedať nič zlé“ (Tit 2:7-8).

Duchovné vodcovstvo začína tým, že sa stávame príkladom v „spravodlivosti, zbožnosti, viere, láske, trpezlivosti, miernosti“ (1Tim 6:12). Nie vždy sa dajú tie najhlbšie pravdy sformulovať do slov, preto vedúci musia byť schopní povedať: „Napodobňujte ma, ako ja

⁶ Tento výklad je postojom Johna R. W. Stotta, Jaya Adamsa a mnohých iných. V tejto knihe sa o tom neskôr hovorí viac.

napodobňujem Krista!“ (1Kor 11:1) a „Sami totiž viete, ako nás treba napodobňovať“ (2Tes 3:7).

Testom pravého duchovného vodcovstva je to, či vedúci dokáže povedať svojim nasledovníkom: „Veď viete, akými sme boli medzi vami a pre vás. A vy ste napodobňovali nás i Pána“ (1Tes 1:5-6). Ak v tomto zlyhá, tak potom celé jeho vodcovstvo zlyhalo vo svojej najkľúčovejšej oblasti.

Charles Spurgeon raz rozprával o mužovi, ktorý kázal tak dobre, no žil tak zle, že keď stál za kazateľnicou, tak ľudia vraveli, že nikdy nesmie odísť z kazateľnice, a keď odišiel, tak hovorili, že už nikdy sa nesmie za ňu vrátiť. Žiadne dary alebo schopnosti nedokážu prekonať životný štýl, ktorý popiera vyznanie viery. Ján učil: „Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on“ (1Jn 2:6). Toto je rozhodne a predovšetkým pravdivé u vedúcich.

Zadefinovanie úlohy v zbere začína v bytí, nie v robení. Charakter a úloha sa v službe nerozlučiteľne zmiešajú. Prvou povinnosťou vedúceho, bez ohľadu na pozíciu, dary, alebo povolanie, je ilustrovať na sebe pravdu Písma. Vedúcim je „zverená Božia práca“ (Tít 1:7) spôsobom, akým iným ľuďom zverená nie je. Z toho dôvodu každý duchovný vodca musí byť príkladom v správaní a spôsobe života. Žiadne duchovné vodcovstvo nemôže bez tohto existovať.

Duchovní vodcovia sú správcami

Duchovní vodcovia sú správcami; sú to ľudia, ktorým bola zverená zodpovednosť dozorcovi alebo správci. Touto zodpovednosťou je, predovšetkým pre starších, duchovný dohľad nad zborom.

Slovo *dozorca* (gr. *episkopos*, biskup, ten ktorý dohliada) sa v Novej zmluve používa sedem krát, z toho šesť krát hovorí o ľudskom vedení zboru a raz o Kristovi (1Pt 2:25). Dozorcovi je „zverená Božia práca“ (Tít 1:7) a toto je „dobrá úloha“ (1Tim 3:1), ktorú Duch

Svätý udeľuje duchovným vodcom (Sk 20:28).

Kým slovo *dozorca*, *dozerajúci* hovorí predovšetkým o špecifických úlohách biskupa, staršieho, alebo kazateľa, všeobecnou pravdou je, že každé duchovné vodcovstvo v sebe zahŕňa správcovstvo. Božiemu služobníkovi bola daná povinnosť „pomocou Ducha Svätého, ktorý prebýva v nás, zachovávať to dobré, čo ti bolo zverené“ (2Tim 1:14). Pavol spojil koncept služobníctva s konceptom správcovstva: „A tak nech nás každý pokladá za Kristových služobníkov a za správcov Božích tajomstiev. Od správcov sa nežiada nič iné, len aby sa každý preukázal ako verný“ (1K 4:1-2).

Základnou myšlienkou tejto posvätnéj dôvery nie je administrácia (aj keď sa toto slovo zborovými vedúcimi často zneužívalo, aby tak ospravedlnili rozsiahle administratívne práce), ale skôr to, že duchovní vodcovia „bedlia nad [zborom] a budú sa...zodpovedať“ (Heb 13:17) a preto majú „prinášať Božie slovo v jeho plnosti“ (Kol 1:25) s tým cieľom, aby „vo všetkej múdrosti napomínali a učili každého človeka, aby...každého človeka predviedli pred Boha ako dokonalého v Kristovi“ (Kol 1:28).

Používanie slov *dozorca* a *správca* v Novej zmluve nikdy nenaznačuje autoritatívne vládnutie. Naopak, vytvára obraz matky, ktorá „kŕmi a láska svoje deti“ (1Tes 2:7), alebo obraz otca, ktorý napomína, povzbudzuje a zaprisaháva svoje deti, aby viedli život dôstojný Boha (1Tes 2:12). Ochrana a opatera, nie administrácia a manažment, sa nachádzajú v základnom význame správcovstva. Vedúci, ktorí uviazli v cirkevných povinnostiach, často iba pre to, aby slúžili materialistickým cieľom, jednoducho nedokážu poskytnúť pravé duchovné vodcovstvo. Tento potrebný dohľad sa netýka organizačnej hierarchie a právomoci, ale duchovného dohľadu.

Väčšina duchovných vodcov, predovšetkým kazateľov, má

samozrejme určité administratívne povinnosti. Vedúci nesmú použiť koncept správcovstva ako výhovorku pre nanič odvedenú administráciu. Vedúci by mali mať administratívne schopnosti a mali by byť schopní vykonať administratívne úlohy efektívne, aby im tak zostal čas pre biblické správcovstvo, čiže, duchovný dohľad. Pre úlohu slúžiaceho vedúceho je nevyhnutný duchovný dohľad, nie organizačný manažment. Vedúci, ktorí strávia 50 až 70 percent svojho pracovného času administráciou, nemôžu byť schopní naplniť svoju úlohu duchovného dohľadu.

Zboroví vodcovia sú pastieri

Metaforický dôraz, ktorý je kladený na duchovných vodcov ako na pastierov, je v Písme hlboko zakorenený a je blízko spojený s duchovným dohľadom. Koncept duchovného pastiera bol po prvý krát použitý v Novej zmluve Ježišom: „Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier kladie svoj život za ovce“ (Ján 10:11). Rovnaké slovo (gr. *poimēn*) bolo použité Pavlom v Efezanom 4:11 a je často preložené ako „pastor“. Pavol upozorňuje starších: „Paste Božie stádo, ktoré je u vás“ (1Pt 5:2). Pavol poveril starších v Efeze, aby „pásli Božiu cirkev“ (Sk 20:28).

Samozrejme, pastierska úloha sa zvyčajne považuje za rolu, ktorá patrí profesionálnym zamestnancom, duchovenstvu. Toto je však nešťastné riešenie, pretože pastierska úloha sa vzťahuje na všetkých zborových vedúcich, ktorí sú zapojení do služby. Pastierstvo nie je exkluzívnou výsadou duchovenstva, ale všetkých duchovných vodcov. Všetci duchovní vodcovia, predovšetkým tí, čo kážu a učia, sú pod-pastiermi.

V pastierskej úlohe zborových vedúcich sa ukrýva niekoľko dôležitých právd.

Po prvé, pastieri sa musia úprimne starať o ľudí, ktorí sú pod ich dohľadom. Nasledovný oddiel slúži ako vážne odsúdenie vodcov, ktorí sa skôr

zaujímajú o seba, ako o ľudí: „Pretože nebolo pastiera a pastieri sa nestarali o moje stádo, ale pásli samých seba, a moje stádo nepásli — preto, pastieri, počúvajte slovo Hospodina...: Hľa, ja som proti pastierom, budem požadovať svoje stádo z ich ruky a nedovolím im pásť stádo“ (Ezechiel 34:8-10). Ježiš staval svoju službu do protikladu s človekom, ktorý „opúšťa ovce a uteká... Veď on je len nájomník a nezáleží mu na ovciach“ (Ján 10:12-13). Pastier, ktorému nezáleží na stáde je nezmysel.

Mnoho ľudí sa v dnešných zboroch cíti tak, že ich vedúci ich skôr zneužívajú, ako sa o nich starajú. Ľudia odmietajú byť pešiakmi na šachovnici vedúceho, alebo mu stavať jeho vlastné kráľovstvo. Pravá starostlivosť o duchovné a fyzické blaho zboru ako celku a o konkrétnych členov je neoddeliteľnou súčasťou duchovného vodcovstva.

Mnoho vedúcich sa naozaj stará, ale nie sú schopní svoju starostlivosť prejavovať zmysluplnými spôsobmi. Takýto vedúci sú potom často mylne považovaní za takých, ktorí sa ženú sa osobnou slávou alebo za manipulátorov.

Po druhé, pastierska úloha nesie so sebou zodpovednosť za výchovu. Vodcovia musia zborovému telu poskytnúť duchovný pokrm a ochranu. Timotej bol napomenutý, aby sa venoval „predčítavaniu, napomínaniu a vyučovaniu“ (1Tim 4:13). Starší musí byť „schopný učiť“ (1Tim 3:2).

Najranejší cirkevní vodcovia si uvedomili: „Nepatrí sa, aby sme my opúšťali Božie slovo a obsluhovali pri stoloch“ (Sk 6:2). Preto vybrali iných ľudí na vykonávanie týchto administratívnych funkcií, aby sa tak vodcovia mohli pastierky skrze kázanie a vyučovanie starať o ľudí. Na toto poučenie sa často zabúda v modernej honbe za sekularizáciou, v ktorej duchovní vedúci uviaznu v mnohých zbytočných a materialistických záležitostiach. Duchovní vodcovia sa musia vychovávať, vzdelávať, viesť

a vyzbrojiť svätých pre ich službu vo svete.

Po tretie, k dobrému kázaniu a vyučovaniu neodlučiteľne patrí štúdium. Hlavný (ale nie jediný) dôkaz roztriešteného a sekularizovaného zboru je sucho za pultom kazateľa aj v sále a znudenosť medzi členmi zboru.⁷ Každý efektívny zbor – avšak nie každý veľký zbor, – bol založený na pevnom kázaní a vyučovaní jeho duchovnými vodcami, ktorí boli žiakmi Božieho slova. Pomerne veľké zbory môžu byť budované bez pevného biblického výkladu, ale zbory, ktoré majú duchovný vplyv a sú v službe efektívne, nemôžu.

Po štvrté, pastierska úloha vyžaduje vedenie. Kristove ostré slová venované náboženským vodcom boli: „Slepí vodcovia!“ (Mt 23:24). Právě duchovné vodcovstvo si žiada vedenie podobné tomu, ako keď dobrý otec vedie svoju domácnosť, pretože „Ak niekto nevie viesť [gr. *proistēmi*, dávať pozor] vlastnú domácnosť, ako sa bude starať [gr. *epimeleomai*, starať sa o, zahŕňajúc premyslenie vecí dopredu a zaopatrenie] o Božiu cirkev?“ (1Tim 3:5).⁸ Otcove znamenité vedenie rodiny nepredstavuje panovačné vládnutie, ale inšpiratívne vedenie a ochranu.⁹

Vedenie znamená osvietenie, učenie, motivovanie a presvedčanie. Vedenie

je riadená podpora. Posilnení svojou skúsenosťou, tréningom a múdrosťou, títo „sprievodcovia“ sprevádzajú, usmerňujú a radia. Niektorí môžu mať obdarovanie a tréning na to, aby toto vedenie poskytovali v duchovných záležitostiach a iní môžu byť schopní viesť iba v dočasných záležitostiach. Vedúci sú sprievodcami pre tých, čo ich nasledujú a toto platí o všetkých zborových vedúcich.

Mnoho zborových vedúcich prestane pôsobiť ako duchovní vodcovia a dovoľia, aby sa ich úlohy vzdialili od ústrednej biblickej definície. Každý zborový vedúci, predovšetkým kazatelia, musí triezvo rozmyšľať nad nasledujúcimi ostrými slovami:

Skutočnosťou je...že príliš mnoho [vedúcich] je oveľa viac zaujatých zborovými aktivitami, fungovaním ich zboru, počtom členov, veľkosťou rozpočtu, kultúrnym životom a sociálnymi problémami spoločnosti, legislatívnymi zmenami, podporou programov na zlepšenie životnej úrovne človeka – čo sú všetko dobré a potrebné veci – ako evanjeliom a Božou premieňajúcou mocou. Zaoberať sa viditeľným a hmatateľným je oveľa ľahšie - a zatiaľ snáď i zaujímavejšie a odmeňujúcejšie, ako sa zaoberať vecami neviditeľnými a nehmatateľnými.¹⁰

Takí vedúci zavrhlí svoje pravé povolanie. Mnoho zborov sa napokon v takých vedúcich sklame.

Duchovní slúžiaci vodcovia si musia uvedomiť, že ústredné úlohy, ktoré definujú ich pozície, sa týkajú štúdia, modlitby, príkladu, učeníctva, kázania, vyučovania a vystrojovania svätých pre službu. Všetko sa musí diať s postojom pokornej služby Kristovi a jeho cirkvi. Toto nie je vodcovstvo podľa sekulárnych kritérií, ale podľa štandardov Kristovho tela a Písma.

⁷ Každý vedúci, ktorý káže alebo vyučuje, by si mal prečítať William A. Quayle, „The Sin of Being Uninteresting,” [Hriech z toho, že si nezaujímavý] v *The Pastor-Preacher* (Grand Rapids: Baker, 1979), s. 140, a Charles Spurgeon, „Attention!” v *Lectures to My Students* (reprint ed.; Grand Rapids: Zondervan, 1954), s. 127.

⁸ Grécke slovo *epimeleomai* je v Novej zmluve použité iba v tomto verši a v Lukášovi 10:34-35, kde hovorí o tom, ako sa dobrý Samaritán postaral o zraneného muža. Toto je dôležitá asociácia.

⁹ Pozri John R. W. Stott, *Portrét kazateľa* (Biblos, Trinec, 1992), kde sa nachádza diskusia o duchovných vodcoch ako o duchovných otcoch a sprievodcoch. Spurgeon tak isto hovorí o tejto téme v svojej knihe *All-Round Ministry* (reprint ed.; Carlisle, Penn.: Banner of Truth, 1972).

¹⁰ Ilion Jones, *The Pastor: The Man and His Ministry* (Philadelphia: Westminster 1961), s. 63.

Zboroví vedúci, ktorí sa uspokojia s prácou, ktorá propaguje, udržiava a spravuje náboženské inštitúcie a nadmieru podujatí, sú len úbohými karikatúrami duchovných vodcov. Zbory, na druhej strane, musia naliehať na to, aby sa ich vedúci zaoberali predovšetkým funkciami služby a nie úlohami, ktoré sú spájané s vedením organizácie. Mnoho zborov je zorganizovaných takým spôsobom, že znemožňujú svojim vedúcim, aby vykonávali svoje biblické vodcovské úlohy. Duchovní vodcovia často chcú pracovať tak, ako to Boh od nich chce, ale sú frustrovaní tlakmi na to, aby „zbor fungoval“, aby urobili zbor „úspešným“ podľa materialistických štandardov.

Duchovní vodcovia musia trpezlivo učiť zbory správne porozumeniu vodcovských úloh a zbor sa musí nechať učiť. Zbory, ktoré nedovolia svojim vedúcim pracovať tak, ako to Boh zamýšľa, si vážne ubližujú, či už zbor materiálne prosperuje alebo nie.

Avšak nič z tohto nie je výhovorkou pre ľahostajnosť v administratívnych úlohách a musíme uznať, že sama administrácia je formou služby. Niektorí vedúci sú v tomto obdarovaní a sú povolani takto viesť. No manažment programov a administratívna efektívnosť nie sú srdcom pastierskeho slúžiaceho vodcovstva v zbere. Duchovní vodcovia, ktorí to ďaleko dotiahnu v ústredných úlohách svojej služby, dosiahnu veľmi veľa pri uvoľňovaní napätia, konfliktov a duchovnej slabosti typického zboru. Predovšetkým starší a diakoni sa

musia zaoberať s naplňovaním funkcií, predovšetkým s duchovným smerovaním, ktoré zodpovedá ich úradu.

Záver

Správanie vedúcich pramení z definície ich úloh. V chápaní rozdielnych úloh duchovných vodcov existuje veľa nejednoznačnosti, zmätkov a konfliktov. To v zboroch spôsobilo duchovnú nemohúcnosť, nejednotu a nefunkčnosť.

Jadrom definície postavenia akéhokoľvek duchovného vedúceho, bez ohľadu na jeho konkrétnu úlohu, je koncept služby Kristovi a jeho cirkvi. Slúžiaci vedúci sú pre zbor príkladom, sú správcami zboru a pastiermi zboru. S takýmto porozumením duchovného vodcovstva je spojená zodpovednosť voči štúdiu Božieho slova, aby bol vedúci schopný sa efektívne starať o zhromaždenie, kŕmiť ho a viesť.

Duchovní vodcovia, ktorí sa uspokojia so sekularizovanými definíciami ich úloh (t.j. administrácia organizačnej prevádzky) zapreli svoje pravé povolanie a spreneverili sa svojmu poslaniu v zbere a vo svete. Návrat k dôrazu v týchto ústredných, z Písma prameniach zodpovedností a vynikanie v nich, je už dávno očakávané. Medzi hlavné povinnosti duchovných vodcov patrí vzorový príklad, modlenie, kázanie, vyučovanie, učeníctvo a vystrojovanie členov do ich služieb vo svete.

*

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE **Aké sú tvoje prvotné závery?**

Duchovné formovanie

- Urob si tento týždeň čas na to, aby si sa mohol vetu po vete modliť oddiel z Izaiáša 42. Pros pri tom Boha, aby ťa urobil podobným Kristovi v tvojom slúžiacom vodcovstve. Môžeš dokonca aj napísať modlitbu (dole) ako odpoveď na to, čo ťa Boh naučil ohľadom pravého biblického vodcovstva.

Hlbšie porozumenie

- Napíš svoje vlastné porozumenie toho, čo leží v srdci alebo jadre efektívneho a Boha oslavujúceho zborového vodcovstva (uvažuj nad tým, čo si sa naučil z Písma a iných zdrojov).

Zručnejšia služba

- Vypíš tri skutky pravej služby, ktoré urobíš tento týždeň (maj na mysli „nalomenú trstinu“ alebo „hasnúci knôtik“ z Izaiáša 42:3).
  - a.
  - b.
  - c.
- Ak si sa rozhodol tento týždeň stretnúť so svojim dôverníkom, tak sa s ním porozprávaj o rozhodnutiach, ktoré si urobil. Vysvetli, prečo si si vybral práve týchto ľudí a práve tieto skutky služby.

KROK 5: DISKUSIA O TÉME

Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?

1. Ktoré hlavné veci si sa naučil o zbožnom vodcovstve z:
  - Izaiáš 42:1-4?

  - Marek 10:35-45?

2. Z definícií vodcovstva (vo všeobecnosti) vo „Výrokoch“ v *Krok 1: Pochopenie témy* a v článkoch v *Krok 3: Nahliadnutie do iných zdrojov*, ktorá jedna, alebo dve z nich sú najlepšie? Prečo?

3. Čo robí kresťanské vodcovstvo odlišným od akéhokoľvek iného vodcovstva?

4. V *Krok 3: Nahliadnutie do iných zdrojov*, Lawrence hovorí: „Je možné, že tou najtypickejšou vecou na kresťanskom vodcovstve je to, že tak veľa ľudí ho chce, ale iba tak málo ho má.“ Ako môžeš vedieť, či „ho máš“?

5. Aké zmeny by to spôsobilo v tvojom tíme vedúcich, ak by ste všetci pracovali ako biblickí pastieri a praví služobníci ľudí, ktorých vediete?

6. Niektorí ľudia hovoria, že vodcovia sa „rodia“, iní zas tvrdia, že sa „robia“. Čo si myslíš ty?

7. Pozri sa na „Príklad zo života“ v *Krok 1: Pochopenie témy* a označ niektoré z kľúčových vlastností, ktoré by mali vo vedúcom hľadať tí, ktorí sú zodpovední za výber nového vedúceho.

KROK 6: PRAKTICKÉ ČINY POSLUŠNOSTI **Aké dôsledky vyplývajú z tejto témy?**

1. Znovu sa pozri na svoje prvotné myšlienky o podstate zborového vodcovstva v častiach *Krok 4: Príprava vlastnej odpovede* a *Krok 5: Diskusia o téme*. Sú v tvojom uvažovaní niektoré veci, ktoré by si na základe diskusie v skupine teraz rád zmenil?
2. Vnímaš, že ťa Boh k niečomu vedie, aby si to urobil ako odpoveď na to, čo si sa naučil o podstate kresťanského vodcovstva?
3. Ako to plánuješ urobiť (kedy, kto, kde, atď.)?
4. Aké zmeny je potrebné vykonať v tvojom tíme vedúcich na základe tvojho porozumenia toho, čo to znamená byť pastierom a služobníkom ľudí, ktorých vedieš?
5. Podel sa o tieto plány so svojim dôverníkom alebo s niekým z tvojho tímu vedúcich. Dovoľ, aby si sa im za tieto plány/ciele zodpovedal.

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžte nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola

POZNÁMKY